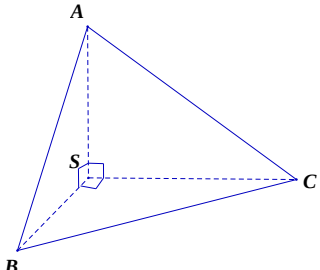
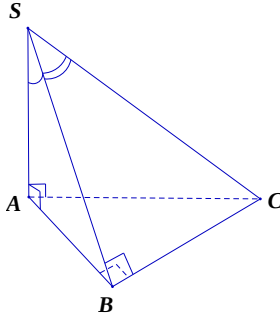
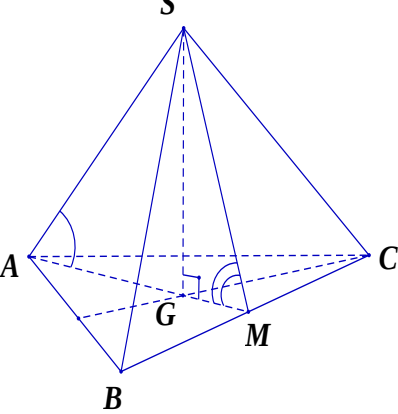
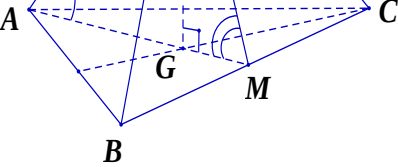
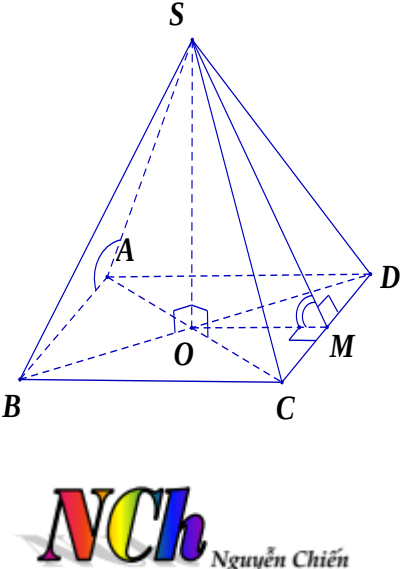
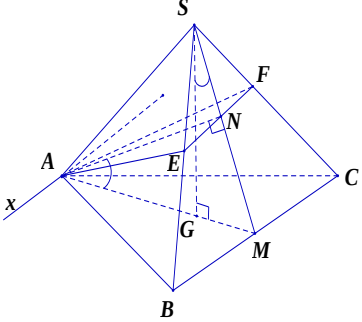
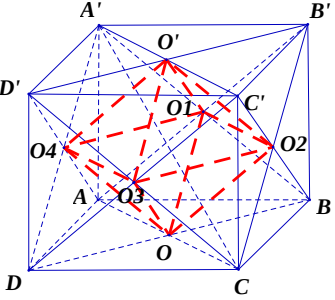
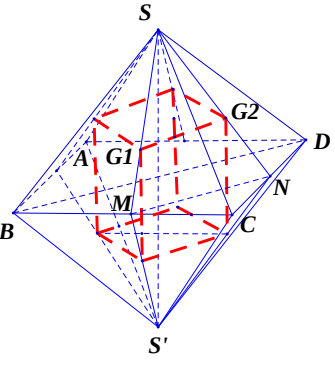

MỘT SỐ CÔNG THỨC GIẢI NHANH PHẦN THỂ TÍCH KHỐI CHÓP

CT 1. Cho hình chóp $SABC$ với các mặt phẳng (SAB) , (SBC) (SAC) vuông góc với nhau từng đôi một, diện tích các tam giác SAB, SBC, SAC lần lượt là S_1, S_2, S_3 .	Hình vẽ 	Thể tích $V_{S.ABC} = \frac{\sqrt{2S_1 \cdot S_2 \cdot S_3}}{3}$
CT 2. Cho hình chóp $S.ABC$ có SA vuông góc với (ABC) , hai mặt phẳng (SAB) và (SBC) vuông góc với nhau, $BSC = \alpha$, $ASB = \beta$.		$V_{S.ABC} = \frac{SB^3 \cdot \sin 2\alpha \cdot \tan \beta}{12}$
CT 3. Cho hình chóp đều $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh bằng a , cạnh bên bằng b .		$V_{S.ABC} = \frac{a^2 \sqrt{3b^2 - a^2}}{12}$ Khi $a = b$ được tứ diện đều $V_{S.ABC} = \frac{a^3 \sqrt{2}}{12}$
CT 4. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a và mặt bên tạo với mặt phẳng đáy góc α .		$V_{S.ABC} = \frac{a^3 \tan \alpha}{24}$
CT 5. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có các cạnh bên bằng b và cạnh bên tạo với mặt phẳng đáy góc β .		$V_{S.ABC} = \frac{\sqrt{3}b^3 \cdot \sin \beta \cos^2 \beta}{4}$
CT 6. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có các cạnh đáy bằng a , cạnh bên tạo với mặt phẳng đáy góc β .		$V_{S.ABC} = \frac{a^3 \cdot \tan \beta}{12}$

CT 7. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh bằng a, và $SA = SB = SC = SD = b$.		$V_{S.ABC} = \frac{a^2 \sqrt{4b^2 - 2a^2}}{6}$ Khi chóp tứ giác có tất cả các cạnh bằng a thì $V_{S.ABC} = \frac{a^3 \sqrt{2}}{6}$
CT 8. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a, góc tạo bởi mặt bên và mặt phẳng đáy là α		$V_{S.ABCD} = \frac{a^3 \cdot \tan \alpha}{6}$
CT 9. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a, $SAB = \alpha$, với $\alpha \in \left(\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right)$.		$V_{S.ABCD} = \frac{a^3 \sqrt{\tan^2 \alpha - 1}}{6}$
CT 10. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có các cạnh bên bằng a, góc tạo bởi mặt bên và mặt đáy là α với $\alpha \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$.		$V_{S.ABCD} = \frac{4a^3 \cdot \tan \alpha}{3\sqrt{(2 + \tan^2 \alpha)^3}}$
CT 11. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a. Gọi (P) là mặt phẳng đi qua A song song với BC và vuông góc với (SBC), góc giữa (P) với mặt phẳng đáy là α.		$V_{S.ABCD} = \frac{a^3 \cot \alpha}{24}$

CT 12. Khối tám mặt đều có đỉnh là tâm các mặt của hình lập phương cạnh a		$V = \frac{a^3}{6}.$
CT 13. Cho khối tám mặt đều cạnh a . Nối tâm của các mặt bên ta được khối lập phương		$V = \left(\frac{a\sqrt{2}}{3} \right)^3 = \frac{2a^3\sqrt{2}}{27}$

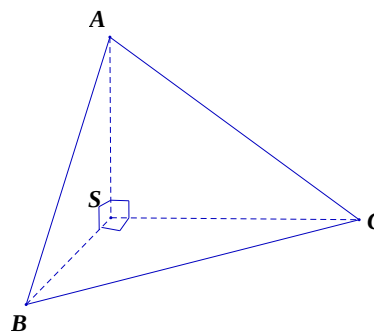
LỜI GIẢI CHI TIẾT

CT 1. Cho hình chóp $SABC$ với các mặt phẳng $(SAB), (SBC), (SAC)$ vuông góc với nhau từng đôi một, diện tích các tam giác SAB, SBC, SAC lần lượt là S_1, S_2, S_3 . Thể tích khối chóp $SABC$

là:
$$V_{S.ABC} = \frac{\sqrt{2S_1 \cdot S_2 \cdot S_3}}{3}$$

Lời giải

$$\begin{aligned}
 AS &\perp (SBC) \Rightarrow V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta SBC} \cdot SA = \frac{1}{6} SA \cdot SB \cdot SC \\
 &= \frac{1}{6} \sqrt{SA^2 \cdot SB^2 \cdot SC^2} = \frac{1}{6} \sqrt{SA \cdot SB \cdot SB \cdot SC \cdot SA \cdot SC} \\
 &= \frac{1}{6} \sqrt{2S_1 \cdot 2S_2 \cdot 2S_3} = \frac{\sqrt{2S_1 \cdot S_2 \cdot S_3}}{3}
 \end{aligned}$$

Áp dụng: Cho hình chóp $SABC$ với các mặt phẳng $(SAB), (SBC), (SAC)$ vuông góc với nhau từng đôi một, diện tích các tam giác SAB, SBC, SAC lần lượt là $15cm^2, 20cm^2, 18cm^2$ Thể tích khối chóp $SABC$ là

A. $a^3\sqrt{20}.$

B. $\frac{a^3\sqrt{20}}{3}.$

C. $\frac{a^3\sqrt{20}}{2}.$

D. $\frac{a^3\sqrt{20}}{6}.$

$$V_{ABCD} = \frac{\sqrt{2S_1 \cdot S_2 \cdot S_3}}{3} = a^3\sqrt{20} \Rightarrow \text{Chọn đáp án A.}$$

CT 2. Cho hình chóp $SABC$ có SA vuông góc với mặt phẳng (ABC) , hai mặt phẳng (SAB) và (SBC) vuông góc với nhau, $BSC = \alpha, ASB = \beta$. Thể tích khối chóp $SABC$ là

$$V_{S.ABC} = \frac{SB^3 \cdot \sin 2\alpha \cdot \tan \beta}{12}$$

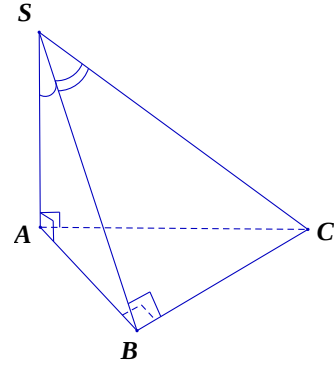
Lời giải

+ $\triangle SAB$ vuông tại A có : $AB = SB \cdot \sin \alpha, SA = SB \cdot \cos \alpha$

+ $\triangle SBC$ vuông tại B có :

$$BC = SB \cdot \tan \beta \Rightarrow S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2} AB \cdot BC = \frac{1}{2} \cdot SB^2 \cdot \sin \alpha \cdot \tan \beta$$

$$\begin{aligned} V_{S.ABC} &= \frac{1}{3} \cdot S_{\triangle ABC} \cdot SA = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} \cdot SB^2 \cdot \sin \alpha \cdot \tan \beta \cdot SB \cdot \cos \alpha \\ &= \frac{SB^3 \cdot \sin 2\alpha \cdot \tan \beta}{12} \end{aligned}$$

Áp dụng: Cho hình chóp $SABC$ có SA vuông góc với mặt phẳng (ABC) , hai mặt phẳng (SAB) và (SBC) vuông góc với nhau, $SB = a\sqrt{3}, BSC = 45^\circ, ASB = 30^\circ$. Thể tích khối chóp $SABC$ là

A. $\frac{3a^3}{8}$.

B. $\frac{a^3\sqrt{6}}{8}$.

C. $\frac{a^3\sqrt{2}}{2}$.

D. $\frac{a^3\sqrt{3}}{6}$.

$$V_{S.ABC} = \frac{SB^3 \cdot \sin 2\alpha \cdot \tan \beta}{12} = \frac{3a^3}{8} \Rightarrow \text{Chọn đáp án A.}$$

CT 3. Cho hình chóp đều $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh bằng a , cạnh bên bằng b . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

$$\frac{a^2 \sqrt{3b^2 - a^2}}{12}$$

Lời giải

Gọi G là trọng tâm $\triangle ABC \Rightarrow SG \perp (ABC)$

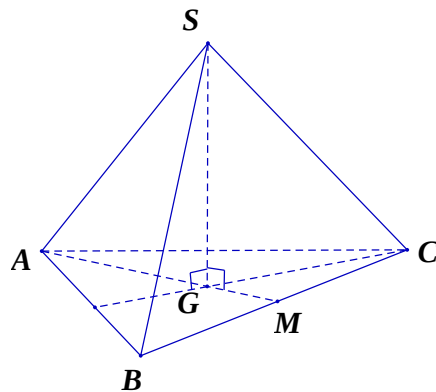
$$\triangle ABC \text{ đều} \Rightarrow AM = \frac{a\sqrt{3}}{2} \Rightarrow AG = \frac{a\sqrt{3}}{3}$$

$\triangle SGA$ vuông tại G có:

$$SG = \sqrt{SA^2 - AG^2} = \sqrt{b^2 - \frac{a^2}{3}} = \sqrt{\frac{3b^2 - a^2}{3}}$$

$$\text{Vậy } V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{ABC} \cdot SG = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot \sqrt{\frac{3b^2 - a^2}{3}} = \frac{a^2 \sqrt{3b^2 - a^2}}{12}$$

$$\text{Khi } a = b \Rightarrow V_{SABC} = \frac{a^3\sqrt{2}}{12}$$

Áp dụng: Cho hình chóp đều $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh bằng a , cạnh bên bằng a . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

- A. $\frac{a^3\sqrt{3}}{24}$.   B. $\frac{a^3\sqrt{2}}{12}$.   C. $\frac{a^3\sqrt{2}}{24}$.   D. $\frac{a^3\sqrt{3}}{12}$.

$\Rightarrow$ Chọn đáp án B.

CT 4. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a và mặt bên tạo với mặt phẳng đáy góc α . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

$$\frac{a^3 \tan \alpha}{24}$$

- A. $\frac{a^3\sqrt{3}}{48}$.   B. $\frac{a^3}{24}$.   C. $\frac{a^3\sqrt{3}}{24}$.   D. $\frac{a^3}{12}$.

Lời giải

$$+ \Delta ABC \text{ đều} \Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

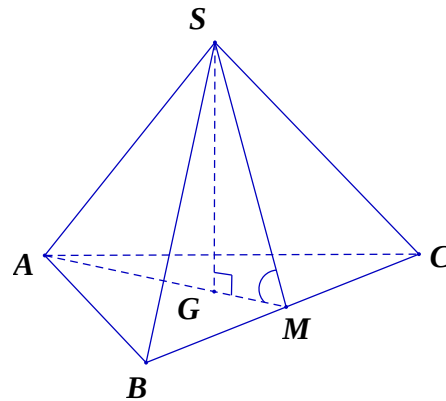
$$+ \text{Gọi } G \text{ là trọng tâm } \Delta ABC \Rightarrow SG \perp (ABC)$$

$$\Rightarrow ((SBC), (ABC)) = SMG = \alpha$$

Xét ΔSGM vuông tại G có :

$$SG = GM \cdot \tan SMG = \frac{1}{3} \cdot AM \tan \alpha = \frac{a\sqrt{3} \cdot \tan \alpha}{6}$$

$$\text{Vậy } V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta ABC} \cdot SG = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{a\sqrt{3} \cdot \tan \alpha}{6} = \frac{a^3 \tan \alpha}{24}$$

Áp dụng: Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a và mặt bên tạo với mặt phẳng đáy góc 60° . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

- A. $\frac{a^3\sqrt{3}}{48}$.   B. $\frac{a^3}{24}$.   C. $\frac{a^3\sqrt{3}}{24}$.   D. $\frac{a^3}{12}$.

$$V_{SABC} = \frac{a^3 \tan \alpha}{24} = \frac{a^3\sqrt{3}}{24} \Rightarrow \text{Chọn đáp án C.}$$

CT 5. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có các cạnh bên bằng b và tạo với mặt phẳng đáy góc β . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

$$\frac{\sqrt{3}b^3 \cdot \sin \beta \cos^2 \beta}{4}$$

Lời giải

+ Gọi G là trọng tâm $\Delta ABC \Rightarrow SG \perp (ABC)$

Xét ΔSGA vuông tại G có:

$$SG = SA \cdot \sin \beta = b \cdot \sin \beta$$

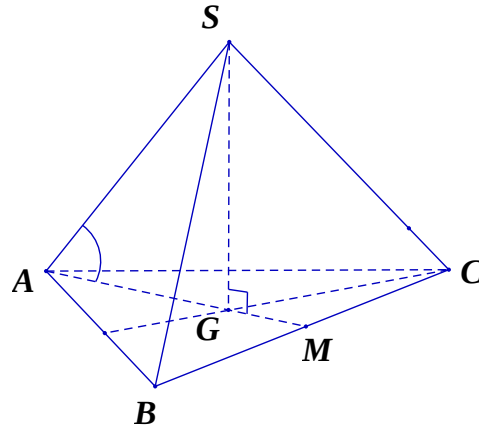
$$AG = SA \cdot \cos \beta \Rightarrow AM = \frac{3}{2} AG = \frac{3b \cdot \cos \beta}{2}$$

$$+ \Delta ABC \text{ đều} \Rightarrow AM = \frac{\sqrt{3}}{2} AB$$

$$\Rightarrow AB = \frac{2}{\sqrt{3}} AM = \sqrt{3} b \cdot \cos \beta$$

$$\Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{AB^2 \sqrt{3}}{4} = \left(\sqrt{3} b \cdot \cos \beta \right)^2 \frac{\sqrt{3}}{4} = \frac{3\sqrt{3} b^2 \cos^2 \beta}{4}$$

$$\text{Vậy } V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta ABC} \cdot SG = \frac{\sqrt{3} b^3 \cdot \sin \beta \cos^2 \beta}{4}$$

CT 6. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có các cạnh đáy bằng a , cạnh bên tạo với mặt phẳng đáy góc β . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

$$\frac{a^3 \cdot \tan \beta}{12}$$

Lời giải

+ Gọi G là trọng tâm $\Delta ABC \Rightarrow SG \perp (ABC)$

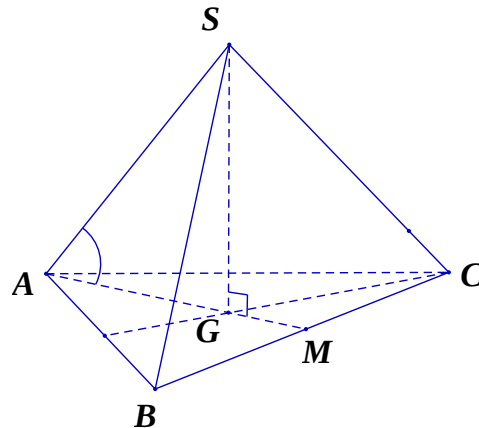
Xét ΔSGA vuông tại G có :

$$\Rightarrow SG = AG \cdot \tan \beta = \frac{2}{3} AM \cdot \tan \beta$$

$$+ \Delta ABC \text{ đều} \Rightarrow AM = \frac{\sqrt{3}}{2} AB$$

$$\Rightarrow SG = \frac{2}{3} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} AB \cdot \tan \beta = \frac{a\sqrt{3} \cdot \tan \beta}{3}$$

$$\text{Vậy } V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta ABC} \cdot SG = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot \frac{a\sqrt{3} \cdot \tan \beta}{3} = \frac{a^3 \cdot \tan \beta}{12}$$

Áp dụng: Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có các cạnh đáy bằng a , mặt bên tạo với mặt phẳng đáy góc 30° . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là

A. $\frac{a^3}{48}$.

B. $\frac{a^3}{24}$.

C. $\frac{a^3 \sqrt{3}}{24}$.

D. $\frac{a^3 \sqrt{3}}{36}$.

$$V_{SABC} = \frac{a^3 \tan \beta}{12} = \frac{a^3 \sqrt{3}}{36} \Rightarrow \text{Chọn đáp án D.}$$

CT 7. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh bằng a ,

và $SA = SB = SC = SD = b$. Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là $\frac{a^2 \sqrt{4b^2 - 2a^2}}{6}$

Lời giải

$$AC \cap BD = \{O\} \Rightarrow SO \perp (ABCD)$$

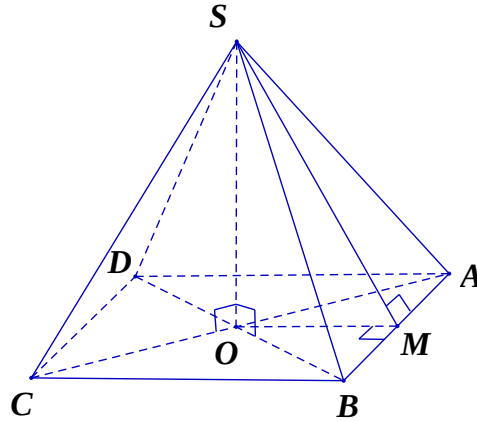
Gọi M là trung điểm AB .

$$\Rightarrow SM^2 = SA^2 - AM^2 = b^2 - \frac{a^2}{4}$$

ΔSOM vuông tại O có:

$$SO = \sqrt{SM^2 - OM^2} = \sqrt{b^2 - \frac{a^2}{4} - \frac{a^2}{4}} = \frac{\sqrt{4b^2 - 2a^2}}{2}$$

$$\text{Vậy } V_{SABCD} = \frac{1}{3} \cdot S_{ABCD} \cdot SO = \frac{a^2 \sqrt{4b^2 - 2a^2}}{6}$$

$$\text{Khi } SA = SB = SC = SD = a \Rightarrow V_{SABCD} = \frac{a^3 \sqrt{2}}{6}.$$

Áp dụng: Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh bằng a , và $SA = SB = SC = SD = a$. Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là

A. $\frac{a^3 \sqrt{6}}{6}$.

B. $\frac{a^3 \sqrt{2}}{2}$.

C. $\frac{a^3 \sqrt{2}}{6}$.

D. $\frac{a^3 \sqrt{3}}{3}$.

$\Rightarrow$ Chọn đáp án C.

CT 8. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a , góc tạo bởi mặt

bên và mặt phẳng đáy là α . Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là $\frac{a^3 \cdot \tan \alpha}{6}$.

Lời giải

$$AC \cap BD = \{O\} \Rightarrow SO \perp (ABCD)$$

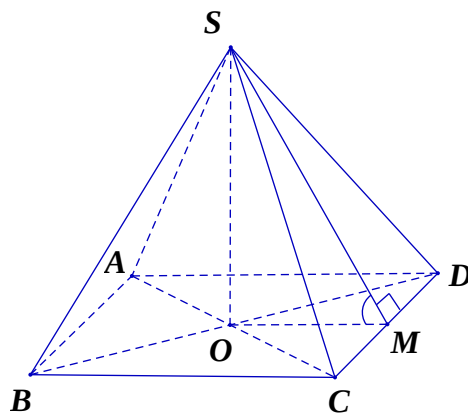
Gọi M là trung điểm CD

$$\Rightarrow ((SCD), (ABCD)) = SMO = \alpha$$

+ Tam giác SOM vuông tại O có:

$$SO = OM \cdot \tan SMO = \frac{a}{2} \cdot \tan \alpha$$

$$V_{SABCD} = \frac{1}{3} \cdot S_{ABCD} \cdot SO = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot \frac{a}{2} \cdot \tan \alpha = \frac{a^3 \tan \alpha}{6}$$

Áp dụng: Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a , góc tạo bởi mặt bên và mặt phẳng đáy là 45° . Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là

A. $\frac{a^3}{12}$.

B. $\frac{a^3\sqrt{3}}{6}$.

C. $\frac{a^3\sqrt{6}}{2}$.

D. $\frac{a^3}{6}$.

$$V_{SABCD} = \frac{a^3 \tan \alpha}{6} = \frac{a^3}{6} \Rightarrow \text{Chọn đáp án D.}$$

CT 9. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a , $SAB = \alpha$, với

$\alpha \in \left(\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right)$. Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là $\frac{a^3 \sqrt{\tan^2 \alpha - 1}}{6}$.

Lời giải

$$AC \cap BD = \{O\} \Rightarrow SO \perp (ABCD)$$

Gọi M là trung điểm AB .

ΔSMA vuông tại M có:

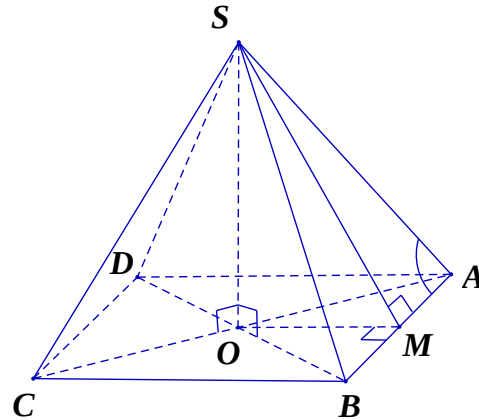
$$\Rightarrow SM = AM \cdot \tan SAB = \frac{a \cdot \tan \alpha}{2}$$

ΔSOM vuông tại O có:

$$SO = \sqrt{SM^2 - OM^2} = \sqrt{\left(\frac{a \cdot \tan \alpha}{2}\right)^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2}$$

$$= \frac{a}{2} \sqrt{\tan^2 \alpha - 1}$$

$$V_{SABCD} = \frac{1}{3} \cdot S_{ABCD} \cdot SO = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot \frac{a}{2} \sqrt{\tan^2 \alpha - 1} = \frac{a^3 \sqrt{\tan^2 \alpha - 1}}{6}$$

Áp dụng: Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng a , $SAB = 60^\circ$. Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là

A. $\frac{a^3\sqrt{2}}{12}$.

B. $\frac{a^3\sqrt{2}}{6}$.

C. $\frac{a^3\sqrt{6}}{2}$.

D. $\frac{a^3}{6}$.

$$V_{SABCD} = \frac{a^3 \sqrt{\tan^2 \alpha - 1}}{6} = \frac{a^3 \sqrt{2}}{6} \Rightarrow \text{Chọn đáp án B.}$$

CT 10. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có các cạnh bên bằng a , góc tạo bởi mặt bên và mặt đáy là α với $\alpha \in \left(0; \frac{\pi}{2}\right)$. Thể tích khối chóp $S.ABCD$ là

$$\frac{4a^3 \cdot \tan \alpha}{3\sqrt{(2 + \tan^2 \alpha)^3}}$$

Lời giải

$$AC \cap BD = \{O\} \Rightarrow SO \perp (ABCD)$$

Gọi M là trung điểm CD

$$\Rightarrow ((SCD), (ABCD)) = SMO = 60^\circ$$

Gọi độ dài một cạnh hình vuông là x

+ Tam giác SMC vuông tại M có:

$$SM = \sqrt{SC^2 - CM^2} = \sqrt{a^2 - \frac{x^2}{4}}$$

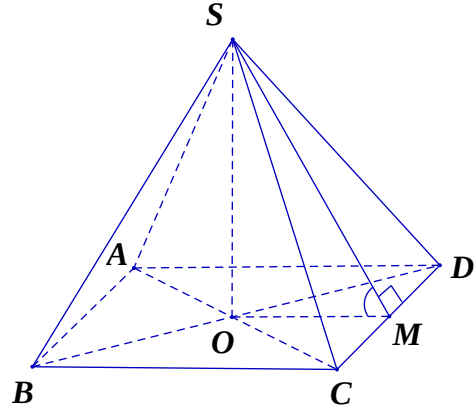
+ Tam giác SOM vuông tại O có:

$$OM = SM \cdot \cos SMO = \frac{1}{2} \cdot \sqrt{a^2 - \frac{x^2}{4}} \Rightarrow \frac{x}{2} = \cos \alpha \cdot \sqrt{a^2 - \frac{x^2}{4}} \Rightarrow \frac{x^2}{2} = \left(a^2 - \frac{x^2}{4}\right) \cos^2 \alpha$$

$$\Rightarrow x^2 = \frac{4a^2 \cos^2 \alpha}{1 + \cos^2 \alpha} = \frac{4a^2 \cdot \frac{1}{1 + \tan^2 \alpha}}{1 + \frac{1}{1 + \tan^2 \alpha}} = \frac{4a^2}{2 + \tan^2 \alpha} \Rightarrow x = \frac{2a}{\sqrt{2 + \tan^2 \alpha}} \Rightarrow S_{ABCD} = \frac{4a^2}{2 + \tan^2 \alpha}$$

$$\text{Ta có: } SO = OM \cdot \tan SMO = \frac{x}{2} \cdot \tan \alpha = \frac{a \cdot \tan \alpha}{\sqrt{2 + \tan^2 \alpha}}$$

$$V_{SABCD} = \frac{1}{3} \cdot S_{ABCD} \cdot SO = \frac{1}{3} \cdot \frac{4a^2}{2 + \tan^2 \alpha} \cdot \frac{a \cdot \tan \alpha}{\sqrt{2 + \tan^2 \alpha}} = \frac{4a^3 \cdot \tan \alpha}{3\sqrt{(2 + \tan^2 \alpha)^3}}$$

CT 11. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a . Gọi (P) là mặt phẳng đi qua A song song với BC và vuông góc với (SBC) , góc giữa (P) với mặt phẳng đáy là α . Thể tích khối chóp $S.ABC$

là $\frac{a^3 \cot \alpha}{24}$.

Lời giải

$$+ \Delta ABC \text{ đều} \Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$+ \text{Gọi } G \text{ là trọng tâm } \Delta ABC \Rightarrow SG \perp (ABC)$$

$$+ \text{Gọi } (P) \cap (SBC) = EF \Rightarrow EF // BC$$

$$\Rightarrow (P) \cap (SBC) = Ax \text{ với } Ax // EF // BC$$

$$+ \text{Gọi } M \text{ là trung điểm của } BC, SM \cap EF = N$$

$$\text{Ta có: } AM \perp BC, SG \perp BC$$

$$\Rightarrow BC \perp (SAM) \Rightarrow AN \perp BC \Rightarrow AN \perp Ax$$

$$\text{Mà } AM \perp BC, BC // Ax \Rightarrow AM \perp Ax$$

$$\Rightarrow ((P), (ABC)) = \angle NAM = \alpha$$

$$\text{Ta có: } \angle GSM = \angle NAM = \alpha \text{ (cùng phụ với } \angle SMA)$$

Xét ΔSGM vuông tại G có :

$$SG = GM \cdot \cot \angle GSM = \frac{1}{3} \cdot AM \cot \alpha \Rightarrow SG = \frac{1}{3} \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \cot \alpha = \frac{a\sqrt{3} \cdot \cot \alpha}{6}$$

$$\text{Vậy } V_{SABC} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta ABC} \cdot SG = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot \frac{a\sqrt{3} \cdot \cot \alpha}{6} = \frac{a^3 \cot \alpha}{24}$$

Áp dụng: Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$ có cạnh đáy bằng a . Gọi (P) là mặt phẳng đi qua A song song với BC và vuông góc với (SBC) , góc giữa (P) với mặt phẳng đáy là 30° . Thể tích khối chóp $S.ABC$ là:

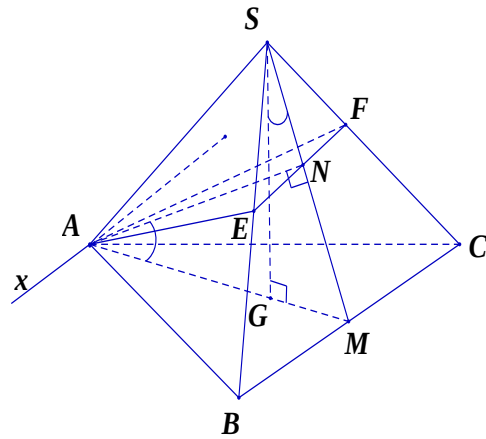
A. $\frac{a^3 \sqrt{3}}{24}$

B. $\frac{a^3 \sqrt{3}}{8}$

C. $\frac{a^3}{8}$

D. $\frac{3a^3}{8}$

$$\text{Áp dụng bài này: } V_{SABC} = \frac{a^3 \cot 30^\circ}{24} = \frac{a^3 \sqrt{3}}{24} \Rightarrow \text{Chọn đáp án A}$$

CT 12. Khối tám mặt đều có đỉnh là tâm các mặt của hình lập phương cạnh a có thể tích là

A. $\frac{a^3}{12}$.

B. $\frac{a^3\sqrt{3}}{4}$.

C. $\frac{a^3}{6}$.

D. $\frac{a^3\sqrt{3}}{2}$.

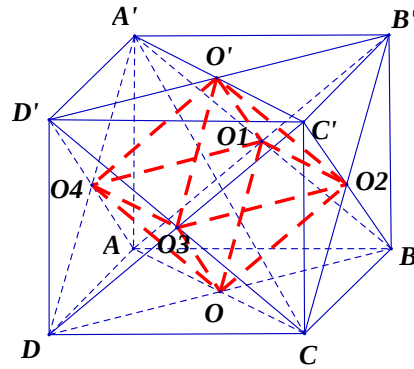
Lời giải

$$+ O_2O_3 = \frac{BD}{2} = \frac{a\sqrt{2}}{2} \Rightarrow S_{O_1O_2O_3O_4} = (O_2O_3)^2 = \frac{a^2}{2}.$$

$$\text{Chiều cao khối chóp } O_1O_2O_3O_4 \text{ là } h = \frac{OO'}{2} = \frac{a}{2}$$

$$\Rightarrow V_{O_1O_2O_3O_4O'} = 2V_{O_1O_2O_3O_4} = 2 \cdot \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{a}{2}\right)^2 \cdot \frac{a}{2} = \frac{a^3}{12}$$

$\Rightarrow$ Chọn đáp án C.

CT 13. Cho khối tám mặt đều cạnh a . Nối tâm của các mặt bên ta được khối lập phương có thể tích bằng V . Tỷ số $\frac{a^3}{V}$ gần nhất giá trị nào trong các giá trị sau?

A. 9,5.

B. 7,8.

C. 15,6.

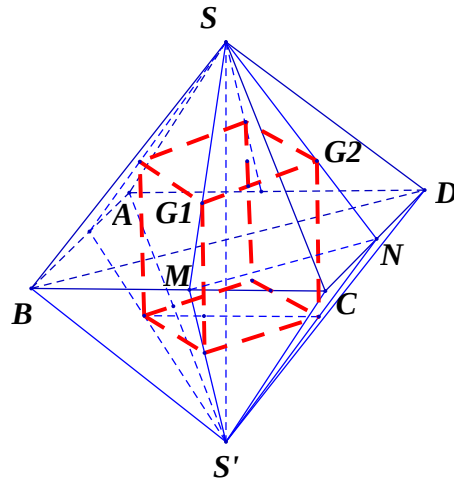
D. 22,6.

Lời giải

$$+ G_1G_2 = \frac{2}{3}MN = \frac{1}{3}BD = \frac{a\sqrt{2}}{3}$$

$$+ V = \left(\frac{a\sqrt{2}}{3}\right)^3 = \frac{2a^3\sqrt{2}}{27}$$

$$\Rightarrow \frac{a^3}{V} = \frac{27\sqrt{2}}{4} \approx 9,5 \Rightarrow \text{Chọn đáp án A.}$$

MỘT SỐ CÔNG THỨC GIẢI NHANH PHẦN TỈ LỆ THỂ TÍCH

Câu 1. Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có đáy là hình vuông $ABCD$ cạnh a , góc giữa mặt bên và mặt phẳng đáy là α . Mặt phẳng (P) qua AC và vuông góc với mặt phẳng (SAD) chia khối chóp

$S.ABCD$ thành hai khối đa diện. Tỉ lệ thể tích hai khối đa diện là $\frac{V_1}{V_2} = \cos^2 \alpha$

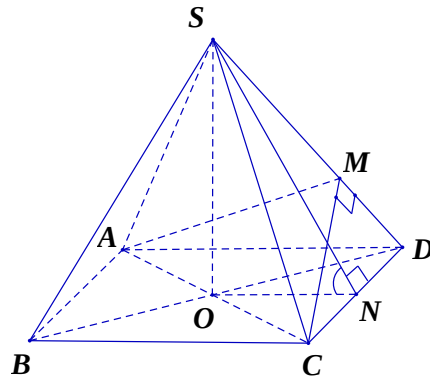
Lời giải:

Ta có:

$$SD = \sqrt{SN^2 + ND^2} = \sqrt{ON^2 \cdot \frac{1}{\cos^2 SNO} + ND^2}$$

$$= \frac{a}{2} \sqrt{\frac{1}{\cos^2 \alpha} + 1} = \frac{a}{2 \cdot \cos \alpha} \sqrt{\cos^2 \alpha + 1} \text{ Ta có:}$$

$$S_{\Delta SCD} = \frac{1}{2} CM \cdot SD = \frac{1}{2} SN \cdot CD$$

$$\Rightarrow CM = \frac{SN \cdot CD}{SD} = \frac{\frac{a}{2} \frac{1}{\cos \alpha} \cdot a}{\frac{a}{2 \cdot \cos \alpha} \sqrt{\cos^2 \alpha + 1}} = \frac{a}{\sqrt{1 + \cos^2 \alpha}}$$

$$\Rightarrow DM = \sqrt{CD^2 - CM^2} = \sqrt{a^2 - \frac{a^2}{1 + \cos^2 \alpha}} = \frac{a \cdot \cos \alpha}{\sqrt{1 + \cos^2 \alpha}}$$

$$\frac{V_{MACD}}{V_{SABCD}} = \frac{V_{MACD}}{2 \cdot V_{SACD}} = \frac{1}{2} \cdot \frac{DM}{DS} \cdot \frac{DA}{DA} \cdot \frac{DC}{DC} = \frac{1}{2} \cdot \frac{DM}{DS} = \frac{1}{2} \cdot \frac{\frac{a \cdot \cos \alpha}{\sqrt{1 + \cos^2 \alpha}}}{\frac{a}{2 \cdot \cos \alpha} \sqrt{1 + \cos^2 \alpha}} = \frac{\cos^2 \alpha}{1 + \cos^2 \alpha}$$

$$\Rightarrow V_{MACD} = \frac{\cos^2 \alpha}{1 + \cos^2 \alpha} V_{SABCD} \Rightarrow V_{SABCM} = \left(1 - \frac{\cos^2 \alpha}{1 + \cos^2 \alpha}\right) V_{SABCD} = \frac{1}{1 + \cos^2 \alpha} V_{SABCD} \text{ Vậy } \frac{V_{MACD}}{V_{SABCM}} = \cos^2 \alpha$$